

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Стратегічне планування та управління змінами в публічному управлінні

Шифр та назва спеціальності

281 – Публічне управління та адміністрування

Інститут

Навчально - науковий інститут соціально - гуманітарних технологій

Освітня програма

Адміністративний менеджмент

Кафедра

Соціології і публічного управління (305)

Рівень освіти

Магістр

Тип дисципліни

Спеціальна (фахова), вибіркова

Семестр

2

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

МОРОЗ Володимир Михайлович

volodymyr.moroz@khpi.edu.ua

Мороз Володимир Михайлович

Доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри соціології і публічного управління НТУ «ХПІ».

Автор понад 300 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Ризик-менеджмент в системі прийняття управлінських рішень», «Методологія організації наукових досліджень та методика написання наукових текстів», «Глобалізація і політика національної безпеки». Член спеціалізованої вченої ради Д64.707.03. Детальніше про викладача на сайті кафедри

<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad>

ТЕРЕЩЕНКО Діна Акрамівна

dina.tereshchenko@khpi.edu.ua

Доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри соціології і публічного управління НТУ «ХПІ».

Авторка понад 200 наукових і навчально-методичних публікацій. Провідна лекторка з курсів: «Державне та регіональне управління», «Адміністративний менеджмент», «Паблік рілейшнз».

Детальніше про викладача на сайті кафедри

<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad>

Загальна інформація

Анотація

Актуальність дисципліни обумовлена становленням України як демократичної, незалежної, європейської, соціальної держави, що можливе завдяки ефективній, злагодженій системі публічного управління, основою якого стратегічне управління, зокрема стратегічне планування та управління змінами. У сучасному суспільстві, насиченому швидкоплинними змінами, стратегічне планування є ефективним засобом прогнозування майбутніх проблем і можливостей, що забезпечує створення стратегічного плану розвитку на довгостроковий період, єдність стратегічних цілей на державному, регіональному та галузевому рівнях, основу для прийняття політичних та інших рішень. Стратегічне управління в публічній сфері має виконуватися постійно для забезпечення надійної основи здійснення інших видів управлінської діяльності. Особливо важливим є довгострокове стратегічне планування, що окреслює загальні вектори і пріоритети розвитку країни на тривалий період та в цілому визначально впливає на її історичну перспективу

Мета та цілі дисципліни

формування системи професійної компетенції (знань, практичних вмінь та навичок) щодо стратегічного планування в публічному управлінні, принципів, інструментів, механізмів, методів та моделей управління змінами; забезпечення засвоєння магістрантами теоретичних знань та розвиток умінь щодо формування та здійснення органами влади стратегічного планування на національному, регіональному та місцевому рівні.

Дана освітня компонента спрямована на ґрунтовне вивчення теоретичних основ та практичних питань, розрахований на надання здобувачам вищої освіти навичок щодо спроможності до проведення аналізу впливу факторів зовнішнього середовища діяльності публічної організації, спроможності щодо своєчасного розроблення та реалізації стратегій розвитку організації за умови ефективного використання стратегічного потенціалу органів публічної влади.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Індивідуальне завдання. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК03. Здатність розробляти та управляти проєктами.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК08. Здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю; працювати в міжнародному контексті.

ЗК09. Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми; адаптуватися та діяти в нових ситуаціях і впоратися з тиском.

СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.

СК07. Здатність самостійно готувати проєкти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Результати навчання

РН01 Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

PH06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загальноорганізаційних структур.

PH07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи

PH11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

PH14. Розуміти та використовувати в публічному управлінні сучасні вимоги до адміністрування державно-управлінських процесів..

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): денна форма: лекції – 32 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 72 год.; заочна форма: лекції – 4 год., практичні заняття – 2 год., самостійна робота – 114 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну: «Система публічного управління в Україні», «Глобалізація і політика національної безпеки», «Світоглядні засади управлінської діяльності», «Правове регулювання публічного управління в Україні», «Ризик-менеджмент в системі прийняття управлінських рішень».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовуються: ігрове проектування; робота із законодавчими актами та іншими нормативно-правовими документами; виступи-презентації; опрацювання лекційного матеріалу та фахової літератури). На практичних заняттях використовуються: ігрове проектування; робота із законодавчими актами та іншими нормативно-правовими документами; виступи-презентації; опрацювання лекційного матеріалу та фахової літератури). На практичних заняттях використовується проектний підхід до навчання, ігрові методи, акцентується увага на застосуванні інформаційних технологій. На практичних заняттях використовуються: ігрове проектування; робота із законодавчими актами та іншими нормативно-правовими документами; виступи-презентації; опрацювання лекційного матеріалу та фахової літератури.

Навчання передбачає використання словесних (лекція, розповідь, пояснення, інтерактивна бесіда), наочних (ілюстрація, демонстрація, спостереження) та практичних (практична робота, розв'язання задач, тренувальні і творчі вправи) методи навчання. Під час лекційних занять використовуються презентації, які поєднують словесні та наочні методи навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти акумулювати знання. Під час практичних занять застосовуються словесні та практичні методи навчання, які спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти здібностей пізнання, а саме: інтерактивне обговорення тем, розв'язання практичних задач та розбір теоретичних вправ, дискусії, індивідуальна та командна форми роботи, вивчення готових кейсів. Самостійна робота базується на наочних та практичних методах навчання і направлена на самостійне оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями за темами навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Об'єкт, предмет, мета, завдання та зміст навчальної дисципліни.

Об'єкт та предмет стратегічного планування та управління змінами як наукового напрямку. Мета, основні завдання дисципліни. Первинні поняття з теорії стратегічного управління в організації. Термін "стратегія". Стратегічні рішення. Уявлення про значення теорії стратегічного управління в сучасному світі. Основні методи дослідження: метод пізнання, теоретичного узагальнення й

порівняння; системного аналізу; морфологічного аналізу та синтезу; структурного моделювання; графічного моделювання; експертних оцінок; економіко-математичного моделювання; симплексний метод лінійного програмування. Прогнозування як процедура продукування фактографічної інформації стосовно майбутніх станів суспільства. Цілі прогнозування. Прогнозування майбутніх станів суспільства в публічному управлінні. Планування як визначення параметрів управлінського процесу. Прогнозування і планування як етапи реалізації перспективної державної політики. Призначення планування як функції управління. Стратегія як план, перспектива, прийом, принцип поведінки та позиція.

Тема 2. Стратегічне планування в публічному управлінні: світовий досвід .

Розвиток стратегічного планування як важливий компонент процесу впровадження реформ у провідних країнах Європи та США. Методологія стратегічного планування у США. Проведення стратегічного планування на рівні федеральних департаментів в Канаді. Ієрархія стратегічного планування у країнах Європейського Союзу. Головний стратегічний план розвитку Європейського Союзу «Європа-2020». Стратегічне планування розвитку у Польщі: довгострокові та середньострокові стратегії. «План просторового господарювання держави». Міжрегіональні стратегії розвитку: Стратегія розвитку Західної Польщі, Стратегія розвитку Східної Польщі, Стратегія розвитку Південної Польщі, Стратегія розвитку Центральної Польщі. Акт про місцеве самоврядування (LGA-2000) Великої Британії: методологія стратегічного планування. Принципи й технології стратегічного планування в розробці стратегій розвитку штатів (США) й округів (Швеція), міст Західної Європи, міських районів.

Тема 3. Основні складові та функції стратегічного планування в системі стратегічного державного управління.

Система стратегічного планування і стратегічного управління. Стратегічні цілі (цілі функціонування та розвитку) і стратегія дій (задум і стратегічний план). Основні елементи та механізми стратегічного планування: 1) стратегічний аналіз і стратегічний прогноз; 2) ситуаційне моделювання; 3) оцінка стратегічних ризиків і можливих рішень в частині їх запобігання, в т.ч. на альтернативній основі; 4) процедура моніторингу реалізації прийнятих рішень через систему відповідних критеріїв і показників. Процедура громадського обговорення документів стратегічного планування, а також їх незалежна експертиза. Стратегічний аналіз і стратегічне прогнозування як один із найважливіших етапів стратегічного планування. Значення стратегічного багатофакторного аналізу.

Тема 4. Сутність моніторингу та оцінювання в стратегічному плануванні.

Моніторинг як невід'ємний компонент стратегічного планування. Теоретико-методологічні розробки системи моніторингу. Зарубіжний досвід формування моніторингу реалізації стратегічних планів. Основні елементи комплексного моніторингу: 1) оцінка прогнозованих ризиків, небезпек і загроз; 2) відповідність вирішуваних завдань органами виконавчої влади їх функціональній відповідальності; 3) оцінка ефективності використання засобів та ресурсів. Інструменти моніторингу. Комплексність, системність та регулярності як ключові характеристики моніторингу. Цільові призначення моніторингу як процесу систематичного збору і обробки інформації для забезпечення підвищення ефективності прийняття управлінських рішень: а) моніторинг параметрів; б) моніторинг стану.

Тема 5. Методологія стратегічного планування регіонального розвитку в Україні.

Методологія інтегрованого планування регіонального розвитку в Україні як частина Програми ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні» (ППРПУ). Переваги методології для різних груп бенефіціарів. Складові процесу стратегічного планування: стратегічна платформа, компонентні плани, рамки реалізації. Основні складові стратегічної платформи: соціально-економічний аналіз і SWOT-аналіз, визначення і відбір конкурентних переваг, визначення концепції (бачення) розвитку і стратегічних цілей. Структура стратегічної платформи. Основні елементи компонентних планів.

Тема 6. Місце стратегічного планування в загальній системі планування територіального розвитку.

Стратегічне планування як невід'ємний елемент муніципального менеджменту. Стратегічні плани та їх роль у розвитку українських ТГ. Впровадження на територіальному рівні програмно-цільового методу управління. Основні недоліки в існуючому процесі розробки програм розвитку ТГ в Україні. Основні переваги застосування стратегічного планування розвитку територіальної громади. Короткострокові програми територіального розвитку. Процес розробки стратегічного

плану із залученням громадськості. Основні ознаки стратегії розвитку ТГ: 1) орієнтація на потреби та інтереси людей; 2) консенсус щодо довготермінової мети (бачення) розвитку території; 3) усебічність та цілісність; 4) спрямованість на чіткі бюджетні пріоритети; 5) проведення комплексного аналізу стану територіального розвитку; 6) обов'язковість моніторингу та оцінювання; 7) наявність відповідальності та лідерства на місцевому рівні.

Тема 7. Теоретико-методологічні основи управління змінами в публічному управлінні.

Теоретичні засади необхідності проведення змін та управління ними. Класифікація організаційних змін в публічному управлінні. Моделі управління змінами. Роль людських ресурсів в управлінні змінами в публічному управлінні. Моделі змін поведінки людини: модель Д.Бейлстрексі, модель Гровера, ситуаційна модель. Умови, необхідні для зміни світогляду і поведінки людини. Управління змінами через моделі людських систем: закрита, випадкова, відкрита, синхронна системи. Проектний підхід в управлінні змінами в органах публічної влади та місцевого самоврядування. Базові поняття управління змінами та стратегій. Теорії і методи управління змінами в публічній організації. Зміст процесу управління змінами, ролі стратегії і планування. Механізми, методи та інструменти стратегічного планування та управління змінами. Особливості стратегічного мислення спільноти, знання ментальності. Моделі та методи стратегічного прогнозування розвитку, системного підходу до формування стратегій у публічній сфері. Стратегічні зміни. Рівні стратегії і змін. Супротив змін: причини і результати. Подолання супротиву змін. Підходи до управління змінами. Внутрішні і зовнішні зв'язки в управлінні змінами

Тема 8. Практичні аспекти стратегічного планування та управління змінами в публічному управлінні.

Технології вироблення стратегій та їх реалізації в публічному управлінні. Інструменти розробки напрямів змін та їх реалізації в публічному управлінні. Технології вироблення стратегій в публічному управлінні. Практичні аспекти формування стратегічних державних документів. Нормативні основи розроблення стратегічних документів. Реалізація стратегій в публічному управлінні. Бар'єри реалізації стратегій. Фінансово-економічні аспекти реалізації стратегічних планів, програм, проектів. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління. Прогнозування як необхідна функція стратегічного управління. Сучасні інструменти управління змінами: аутсорсинг, бенчмаркінг, даунсайзинг, управління якістю. Поняття і зміст механізму реалізації змін в публічному управлінні. Основні складові механізму реалізації змін.

Теми практичних занять

Тема 1. Об'єкт, предмет, мета, завдання та зміст навчальної дисципліни.

Система стратегічного планування й управління в Україні. Українське законодавство щодо стратегічного планування: "Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України" (Закон України), "Про впровадження системи стратегічного планування і прогнозування", "Про проект Закону України про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України", "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування регіональних стратегій розвитку", "Про затвердження Порядку організації та фінансування стратегічного планування у сфері оборони і військового будівництва", "Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2030 року" тощо. Особливості формування стратегії в умовах кризи та воєнного стану. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій» (від 09.07.2022 № 5323). Fast Recovery plan. Нова економічна стратегія України в сучасних умовах.

Тема 2. Стратегічне планування в публічному управлінні: світовий досвід.

Головний стратегічний план розвитку Європейського Союзу «Європа-2020». Стратегічне планування розвитку у Польщі: довгострокові та середньострокові стратегії. «План просторового господарювання держави». Міжрегіональні стратегії розвитку: Стратегія розвитку Західної Польщі, Стратегія розвитку Східної Польщі, Стратегія розвитку Південної Польщі, Стратегія розвитку Центральної Польщі. Розвинута система муніципального стратегічного планування у сфері економіки та землекористування у Швеції. Акт про місцеве самоврядування (LGA-2000) Великої Британії: методологія стратегічного планування. Принципи й технології стратегічного планування в розробці стратегій розвитку штатів (США) й округів (Швеція), міст Західної Європи, міських районів. Вітчизняний досвід стратегічного планування.

Тема 3. Основні складові та функції стратегічного планування в системі стратегічного державного управління.

Завдання планування як процесу практичної діяльності: 1) формулювання; 2) обґрунтування; 3) планування; 4) визначення потреб; 5) проектування впровадження. Принципи планування (А. Файоль): 1) принцип необхідності планування; 2) принцип єдності планів; 3) принцип безперервності планів; 4) принцип гнучкості планів; 5) принцип точності планів. Загальні принципи планування: 1) принцип комплексності; 2) принцип ефективності; 3) принцип оптимальності; 4) принцип пропорційності; 5) принцип науковості; 6) принцип деталізації; 7) принцип простоти і ясності. Функція керівництва. Функція забезпечення. Функція координації. Функція контролю. Особливості формування стратегії та стратегічне мислення в умовах невизначеності. Розробка стратегії з урахуванням зовнішніх і внутрішніх факторів та формування антикризової програми розвитку.

Тема 4. Сутність моніторингу та оцінювання в стратегічному плануванні.

Структура моніторингу. Система вимірювання ефективності стратегії. Основні елементи системи вимірювання ефективності стратегії: очікувані результати впровадження стратегії, показники ефективності, початкові показники, цілі, джерела даних, методи збору даних, частота збору даних, відповідальні особи. Моніторингові звіти. Основні проблеми при формуванні моніторингу реалізації стратегічних планів розвитку. Стратегічне планування та моніторинг реалізації стратегічних планів в Україні. Роль стратегічного, тактичного та операційного планування для відновлення у воєнний час.

Тема 5. Методологія стратегічного планування регіонального розвитку в Україні.

Структура компонентних планів: а) компонентне фокусування – визначення конкурентних переваг і важливих питань; б) визначення цілей компонентів; г) програмування (у т. ч. регіональних, міжрегіональних проектів та проектів транскордонного співробітництва); д) оцінка очікуваних досягнень за допомогою індикаторів; е) розробка фінансового плану. Мінімальна структура рамок реалізації: а) план реалізації; б) фінансовий план; в) план моніторингу і оцінки; г) план зміцнення спроможності. Елементи регіону сталого розвитку. Стратегічний розвиток громад в умовах кризи.

Тема 6. Місце стратегічного планування в загальній системі планування територіального розвитку.

Базові складники системи планування територіального розвитку: а) стратегічні довгострокові плани соціально-економічного розвитку; б) просторові плани територіального розвитку; в) середньострокові плани соціально-економічного розвитку території та цільові програми розвитку окремих сфер діяльності; г) короткострокові програми соціально-економічного розвитку. Схема планування території громади. Особливості розробки стратегічного планування та розвитку територіальних громад в умовах війни. Нова економічна стратегія України в умовах війни. Розроблення стратегічних планів повоєнного відновлення країни

Тема 7. Теоретико-методологічні основи управління змінами в публічному управлінні.

Моделі організаційних змін: трикрокова модель Левіна; модель технології втручання; модель «дослідження-дії»; модель процесу успішного управління організаційними змінами Л. Грейнера; модель управління змінами Дж. Коттера; модель змін, що плануються (Р. Ліппіта, Дж. Уатсона, Б. Уестлі). Планування змін та механізм їх реалізації в публічному управлінні. Місце процедур підготовки і планування у процесі управління змінами в публічному управлінні. Визначення необхідності здійснення змін і формулювання цілей змін. Створення команд (робочих груп) з управління змінами, їх структура, завдання. Супротив змінам: причини і результати. Подолання супротиву змінам. Підходи до управління змінами. Внутрішні і зовнішні зв'язки в управлінні змінами.

Тема 8. Практичні аспекти стратегічного планування та управління змінами в публічному управлінні.

Технології вироблення стратегій та їх реалізації в публічному управлінні. Інструменти розробки напрямів змін та їх реалізації в публічному управлінні. Технології вироблення стратегій в публічному управлінні. Практичні аспекти формування стратегічних державних документів. Нормативні основи розроблення стратегічних документів. Реалізація стратегій в публічному управлінні. Бар'єри реалізації стратегій. Сучасні інструменти управління змінами: аутсорсинг, бенчмаркінг, даунсайзинг, управління якістю. Основні складові механізму реалізації змін.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає опрацювання лекційного матеріалу, підготовку до семінарських занять та самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях. Здобувачам вищої освіти також рекомендуються додаткові матеріали (офіційні сайти органів державної влади, судових органів влади) для самостійного вивчення та аналізу. Індивідуальне завдання з навчальної дисципліни «Стратегічне планування та управління змінами у публічному управлінні» носить самостійний характер виконання окреслених завдань і тематично охоплює загальне змістовне навантаження з навчального курсу. Індивідуальне завдання студента виконується під час 2 модулю і може бути оцінене максимально у 25 балів. Воно включає виконання аналітичного завдання за визначеною темою. Індивідуальне завдання з дисципліни складається із двох частин: теоретичної і практичної. Студент має право самостійно обрати тему та зміст роботи з обов'язковим узгодженням її з викладачем. В процесі виконання завдання студент має опрацювати не менш десяти літературних джерел з посиланнями на використані джерела у тексті роботи. При цьому робота має носити творчий характер і бути спрямованою на вирішення певної проблеми та на висловлення особистого погляду автора роботи на питання, які розглядаються в роботі. Індивідуальне завдання складається з титульної сторінки, змісту, вступу, основної частини, висновків, списку використаної літератури, додатків до індивідуального завдання (при необхідності). Найважливіші вимоги до самостійної роботи – змістовність, логічна послідовність, органічний зв'язок викладу окремих питань. Після розкриття кожного питання плану обов'язково робляться висновки, а після розгляду всієї теми робиться узагальнюючий висновок. Всі теоретичні положення і висновки мають бути аргументовані з посиланням на першоджерела. Обсяг індивідуального завдання повинен становити у друкованому варіанті 15 – 20 сторінок.

Література та навчальні матеріали

1. Адізес І. Управління змінами для досягнення найліпшого результату в бізнесі і повсякденному житті. Київ: Форм Україна. 400 с.
2. Борисевич С.О. Стратегічне планування : Енциклопедія державного управління : [у 8 т.] ; наук.-ред. колегія : Ю.В. Ковбасюк (голова) та ін. Київ : НАДУ, 2011. Т. 4. 648 с.
3. Бриль М., Врублевський О., Данчева О. Успішна територіальна громада: будуємо разом. Харків: Фактор, 2018. 128 с.
4. Розвиток управління проектами економічного та соціального спрямування в умовах суспільно-політичних трансформацій : колективна монографія; / [Алейнікова О.В., Букорос Т.А., Дубініна О.В. та ін.]; за ред. Алейнікової О. В.; К.: Вид-во Інституту обдарованої дитини НАПН України, 2018. 282с.
5. Романюк С.А. Теорія та практика стратегічного управління : монографія. Київ : НАДУ, 2019. 232с.
6. Серьогін С.М. Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад: інноваційні підходи та інструменти / С. М. Серьогін, Ю.П. Шаров, Є.І. Бородін, Н.Т. Гончарук [та ін.]. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2016. 278 с.
7. Сментина Н. В., Фіалковська А. А. Стратегічне планування місцевого розвитку: навч. посіб. К.: ФОП Гуляєва В.М., 2019. 244 с.
8. Стратегічне планування розвитку об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. / О. В. Берданова, В. М. Вакулєнко, І. В. Валентюк, А. Ф. Ткачук. К.: 2017. 121 с.
9. Тертичка В. В. Стратегічне управління: підручник. Київ: К.І.С., 2017. 932 с.
10. Чикаренко І.А. Формування системи управління інноваційним розвитком територіальних громад : монографія. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2014. 338 с

Закони України та інші нормативно-правові акти

1. Національна економічна стратегія 2030. URL: <https://nes2030.org.ua/>
2. Про державні цільові програми : Закон України від 18.03.2004 р. №1621-IV. Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text>.
3. Про державну службу : закон України від 10.12.2015 р. №889-VIII. Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 24.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.

4. Про доступ до публічної інформації : закон України від 13.01.2011 р. №2939-VI. Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.
5. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021- 2027 роки : постанова КМУ України від 05.08.2020 р. №695. Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 05.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>.
6. Про затвердження Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації : Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 31.03.2016 р. №79. Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 16.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0632-16#Text>.
7. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування регіональних стратегій розвитку : наказ Міністерства економіки з питань Європейської інтеграції від 29.07.2002 р. № 224. Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0224569- 02#Text>.
8. Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів : Постанова КМУ № 932 від 11.11.2015 р. Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-%D0%BF#Text>.
9. Про затвердження Порядку розроблення та виконання державних цільових програм : постанова КМУ України від 31.01.2007 р. №106. Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. Дата оновлення: 17.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2007-%D0%BF#Text>.
10. Про розроблення прогностичних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету: постанова КМУ від 26.04.2003 р. № 621. Законодавство України : база даних / Верхов. Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621-2003- %D0%BF#Text>.
11. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій Закон України (2022). URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3525339-vr-uhvalila-zakon-pro-zasadividnovlenna-ta-rozvitku-regioniv.html>
12. Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад (2021). URL: <https://decentralization.gov.ua/news/14171>.
13. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602- 14#Text>.
14. Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2850-15#Text>
15. Закон України «Про засади державної регіональної політики». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів
100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді диференційованого заліку (40%) та поточного оцінювання (60%).
Диференційований залік: усне завдання (2 запитання з теорії) та усна доповідь.
Поточне оцінювання: 2 онлайн тести та вирішення практичних завдань (по 20%) та індивідуальне завдання (20%).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Погодження
Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

28.06.2024

Завідувач кафедри
Володимир МОРОЗ

Дата погодження, підпис

28.06.24

Гарант ОП
Віталій КРУГЛОВ